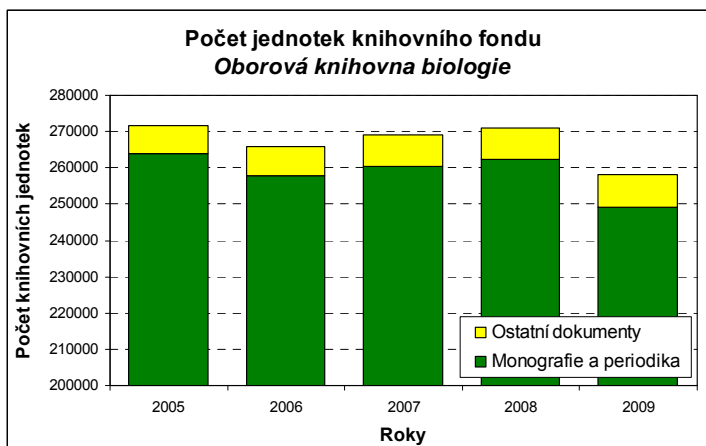
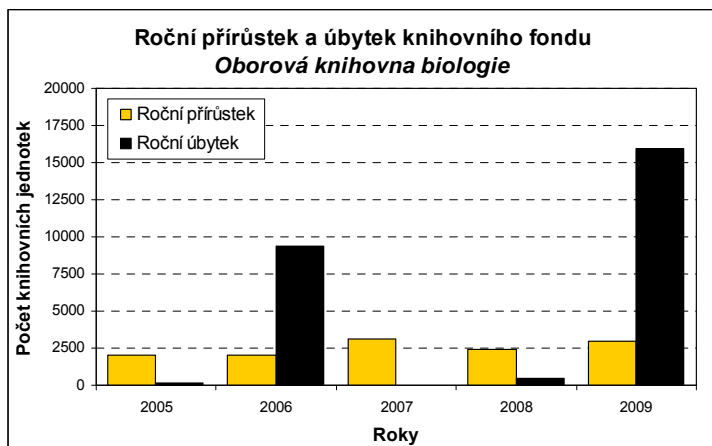

Oborová knihovna biologie - vybrané statistické údaje za posledních 5 let

Knihovní fond Oborové knihovny biologie tvoří v současnosti více než čtvrt miliónu svazků – knihovních jednotek. Můžeme jej rozdělit do tří hlavních kategorií: *monografické publikace*, *periodika* (časopisecký fond) a *ostatní dokumenty* (rukopisy včetně VŠ kvalifikačních prací, separáty, CD, DVD). Většinu fondu Oborové knihovny biologie představují monografie a časopisy (96,6 % celkového fondu v r. 2009), v kategorii ostatních dokumentů (3,4 % celkového fondu v r. 2009) převažují právě VŠ kvalifikační práce, tj. práce bakalářské, diplomové, rigorózní, disertační a habilitační.

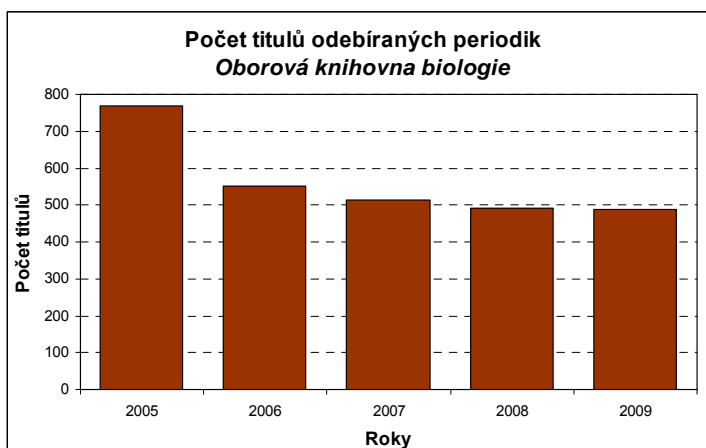
Knihovní fond prochází neustálou proměnou – každoročně je rozšiřován o nové monografie reprezentující nejnovější poznatky z různých biologických oborů, jsou zakupovány nové (a naopak vyřazovány zastaralé a při výuce již nepoužívané) vysokoškolské učebnice a skripta, přibývají VŠ kvalifikační práce obhájené v příslušném roce, poškozené a jinak nevyhovující monografie jsou postupně vyřazovány, u časopisů se v řadě případů přechází na elektronické formy.

Vývoj *přírůstků knihovního fondu* je v případě Oborové knihovny biologie poměrně rovnoměrný – fond se ročně zvětšuje průměrně o 2500 knihovních jednotek (z toho průměrný roční přírůstek VŠ kvalifikačních prací 320 jednotek). Naproti tomu roční rozložení *úbytků knihovního fondu* bylo v posledních pěti

letech značně nerovnoměrné, což souviselo s postupnou reorganizací fondů jednotlivých dílčích knihoven: v r. 2006 došlo k výrazné obsahové probírce fondu Knihovny filosofie a dějin přírodních věd, v r. 2009 byly podobné rozsáhlé odpisy realizovány během slučování fondů bývalé Knihovny zoologie a Knihovny fyziologie rostlin, genetiky a mikrobiologie při vzniku Biologické knihovny. Vzhledem k tomu, že tato obsahová prověrka pokračuje, můžeme i v dalších letech očekávat poměrně velký počet vyřazených publikací.

Během posledních pěti let se změnil i počet *odebíraných titulů periodik*. V r. 2009 odebírala Oborová knihovna biologie celkem 488 titulů (číslo zahrnuje jak tištěné, tak online verze; v řadě případů jsou dostupné obě verze současně). Postupné snížení počtu titulů odebíraných periodik bylo způsobeno jednak zrušením výměny časopisu Acta Universitatis Carolinae (který PřF UK přestala vydávat) za časopisy vydávané jinými univerzitami a vědeckými institucemi, jednak pečlivým zvažováním významu jednotlivých titulů (a z toho vyplývajících nákupů) pro rozvoj biologických oborů a Oborové knihovny biologie jako takové.

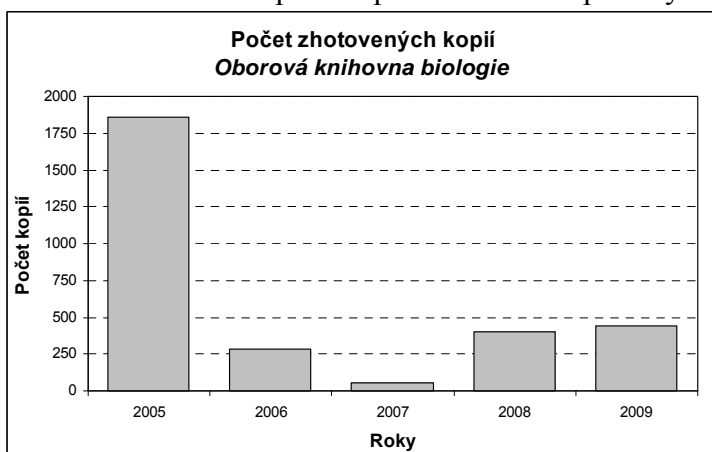
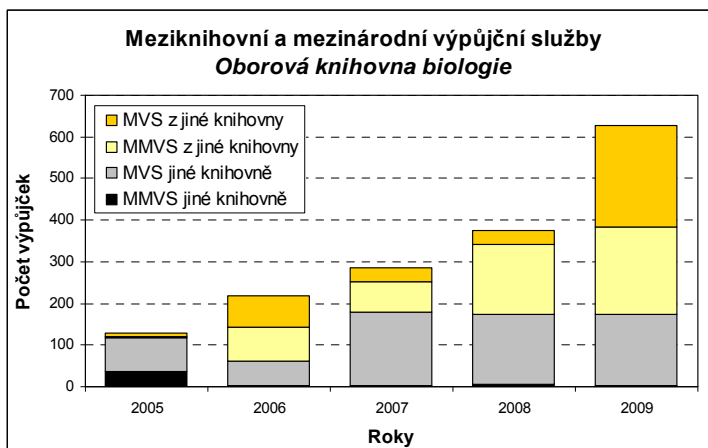
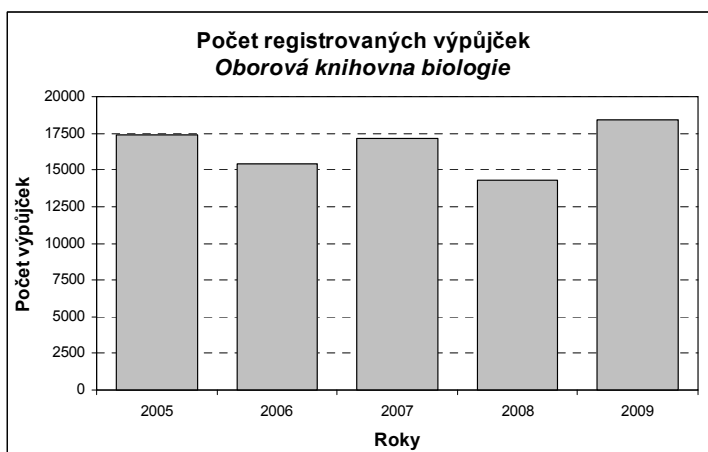

Výpůjční služby zajišťované Oborovou knihovnou biologie zahrnují jednak přímé výpůjčky dokumentů z vlastního knihovního fondu (*prezenčně* v prostorách knihoven – např. výpůjčky VŠ kvalifikačních prací, většiny časopisů a historického fondu – nebo *absenčně* mimo knihovnu – většina monografií), jednak výpůjčky prostřednictvím *meziknihovní výpůjční služby* (MVS) z jiné knihovny v ČR, případně *mezinárodní meziknihovní výpůjční služby* (MVVS)

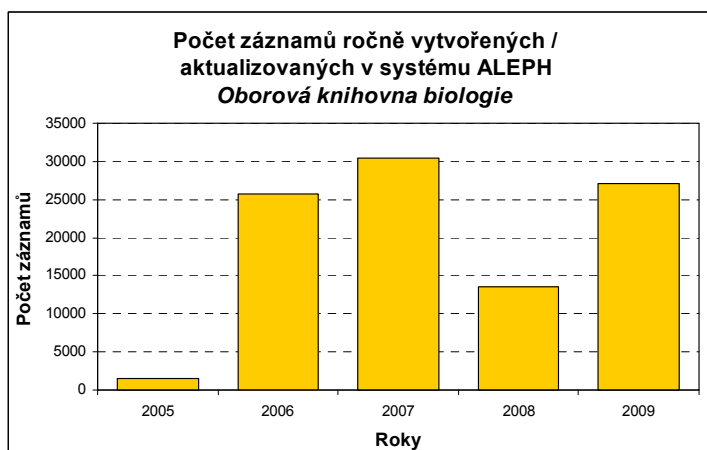
z jiné knihovny v zahraničí. MVS a MVVS fungují pochopitelně oboustranně, takže publikace z fondu Oborové knihovny biologie jsou tímto způsobem zpřístupňovány jiným knihovnám a institucím. Počet takto zajišťovaných výpůjček v rámci Oborové knihovny biologie v posledních letech postupně narůstá, což je způsobeno jednak lepším povědomím čtenářské veřejnosti o tomto typu výpůjční služby, jednak postupnou retrokatalogizací staršího knihovního fondu v elektronickém knihovnickém systému ALEPH (různé externí instituce tak mají lepší přehled o dokumentech, které Oborová knihovna biologie obsahuje).

Dalším typem služby, kterou Oborová knihovna biologie svým uživatelům běžně umožňuje, jsou **reprografické služby**. Ty jsou v posledních letech poněkud méně časté, což zřejmě souvisí se snadnou online-dostupností především časopiseckých titulů (a snížením počtu tištěných verzí odebíraných periodik). Výrazný pokles počtu zhotovených kopií po r. 2005 byl pravděpodobně způsoben tím, že čtenáři začali využívat kopírovací stroj umístěný v rekonstruované studovně při bývalé Knihovně zoologie (nyní Biologická knihovna); tento stroj je obsluhovaný službou nezajišťovanou knihovním personálem a údaje o počtu kopií na něm vytvořených nejsou uváděny do každoročních výkazů činnosti Oborové knihovny biologie.

Ostatní typy služeb nabízených Oborovou knihovnou biologie (*bibliografické a rešeršní služby, elektronické dodávání dokumentů v souladu s autorským zákonem*) jsou již méně časté nebo je nelze jednoduše vyčíslit (*referenční a poradenské služby*). V oblasti *vlastní publikační činnosti* nebyla za posledních pět let v Oborové knihovně biologie vydána žádná publikace; Katedra botaniky však vydává časopis [Novitates Botanicae Universitatis Carolinae](#), který Knihovna botaniky distribuuje do dalších institucí v ČR i v zahraničí. Některé dílčí knihovny (především Knihovna filosofie a dějin přírodních věd) pořádají pro své uživatele vzdělávací a výchovné akce (obvykle několikrát ročně; nezapočítána individuální práce se čtenáři např. při vyhledávání v elektronických informačních zdrojích nebo v online katalogích).

Knihovní fond Oborové knihovny biologie je postupně *katalogizován* a zpracováván pomocí automatizovaného informačního systému ALEPH. Vzhledem k tomu, že se se zaváděním tohoto systému na PřF UK začalo v r. 1998 (a až v r. 2004 došlo k přechodu na vyšší verzi systému umožňující knihovnímu personálu jeho snazší ovládání), vzhledem k času, který zabere zavedení jedné publikace do tohoto systému (v optimálním případě nejméně 30 min) a vzhledem ke značnému počtu jednotek, které jsou součástí

knihovního fondu, je v současnosti takto zkatalogizována pouze menší část celkového fondu Oborové knihovny biologie, přičemž situace v jednotlivých dílčích knihovnách se liší. Nerovnoměrné roční rozložení počtu záznamů vytvořených / aktualizovaných v systému ALEPH během posledních pěti let souvisí s několika faktory. V letech 2005 – 2006 byla v Knihovně botaniky, Knihovně antropologie a Knihovně filosofie a dějin přírodních věd provedena systematická retrokonverze listkového katalogu do tohoto systému prostřednictvím technologie RETROKON a v následujících letech pracovníci knihoven (především v Knihovně botaniky a v Knihovně filosofie a dějin přírodních věd) takto vytvořené bibliografické záznamy postupně opravovali a doplňovali. V r. 2009 byl vysoký počet aktualizovaných dokumentů vyvolán především reorganizací knihovních fondů bývalé Knihovny zoologie a Knihovny fyziologie rostlin, genetiky a mikrobiologie do společného fondu Biologické knihovny.